

PRVNÍ 01 KAPITOLA

Propojuje období:
pravěk, starověk, středověk, novověk

Historická doba

Vývoj společnosti, vznik písma, náboženství, Tereziánské a Josefínské reformy

Ošetrovatelství

Laické, neprofesionální, charitativní ošetrovatelství, biomedicínský model, počátky holistické teorie, první nemocnice, zdravotnické zákony, veřejné zdravotnictví, civilní ošetrovatelé

Vzdělávání

Necílené, předávání zkušeností, etický kodex zásad Anežky České, knihtisk, první univerzity pro lékaře, povinná školní docházka, zahraničí napřed (studují lékařky, učebnice všeobecného opatrovnictví)

Výzkum

Počátek výzkumu - využívání zdrojů lidského poznání (metody tradice, zkušenosti, autority, pokus omyl, intuice, logické myšlení), metoda poznání (výzkumu) později

PÁTÁ 05 KAPITOLA

1. Výzkumná otázka

Technický pokrok, Doporučení Rady Evropy ke Strategii rozvoje výzkumu v oše., stěžejní role sester (výzkumnice, nositelka změn, manažerka, kritické myšlení), programy organizací (Zdraví 2030, Nursing Now, Strategic plan) Stěžejní výzkumné oblasti:

WHO - prevence, telemedicína, zdravotní gramotnost, paliativní péče

ICN - sledování trendů praxe, Nursing Now

ENRF - bezpečí sester, chronicky nemocní, koordinace péče, vzdělávání

ČAS - dekubity, pády

2. Výzkumná otázka

Výzkum současnosti má vlastní klasifikaci a metodologii, je podkladem moderní vědecké disciplíny, podléhá kritickému myšlení a motivaci ke změně. Rozvíjí EBN (online databáze, Cochrane, VaVaI, Cordis), vymezen etickými principy (Úmluva o lidských právech a biomedicíně, Norimberský kodex, Etický kodex ANA, Belmonstská zpráva...) a legislativou (Koncepte českého ošetrovatelství, zákon č. 201/2017 Sb., vyhlášky č. 470/2017 Sb., a č. 252/2019 Sb., zákon o ochraně osobních údajů, autorských právech, programy Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací, Koncepte zdravotnického výzkumu ...).

Financován z veřejných zdrojů:

AV ČR, GA ČR - Zdravotní systém první Československé republiky v kontextu národnostního a sociálního složení – centrum vs. periferie

AZV ČR - Komplexní prevence a interdisciplinární péče o jedince s cévní mozkovou příhodou, Bezpečnost podávání léků sestrou na vybraných lůžkových odděleních nemocnic, Role sestry a péče o ni v době pandemie

TA ČR - Využití VR u popáleninových traumat

GA JU - Kulturní kompetence sester v klinickém a komunitním oše.

Název

Výzkum v ošetrovatelství v kontextu historického vývoje

Cíl

Analyzovat historický vývoj výzkumu v ošetrovatelství jako nedílné součásti sesterské profese

Výzkumné otázky

Jaké dobové události ovlivnily ošetrovatelský výzkum v historickém kontextu?

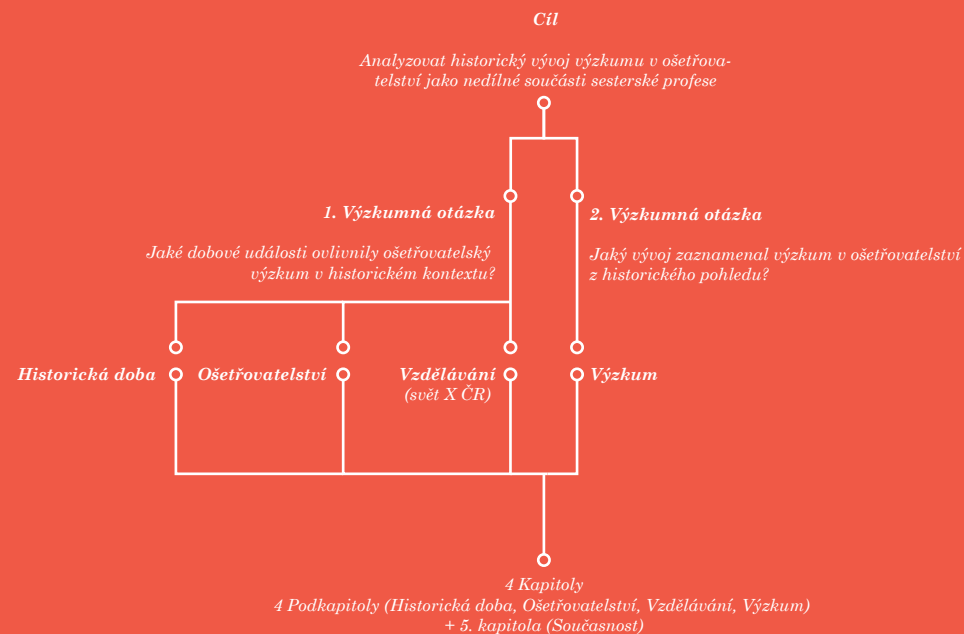
Jaký vývoj zaznamenal výzkum v ošetrovatelství z historického pohledu?

*Bc. Kristina Švancárová
PhDr. Věra Stasková, Ph.D.*

PRŮVODCE DIPLOMOVOU PRACÍ

Výzkum v ošetrovatelství v kontextu historického vývoje

TŘETÍ 03 KAPITOLA

Historická doba

Historická doba – vznik ČSR, SSSR, OSN, krach americké burzy (nemoci, hlad), ATB (Fleming), rozhlasové vysílání, Mnichovská dohoda, Protektorát, 2. sv. v. (uzávěr škol, omezení vědy), Pražské povstání 1945

Ošetrovatelství

Primární zdravotní péče (terénní), sociální ošetrovatelství (péče v rodinách), diplomované sestry, řeholnice, nevzdělaní opatrovníci, hustá síť zdr. zařízení (Protektorát sebral), nedostatek personálu (řeholnice vyhnány, zbytek fronta), rozvoj oše. péče (válečná chir.), role vedoucí sestry

Vzdělávání

ČSR – síť škol (řádové, Dvouletá státní, Vyšší sociální, specializační kurzy), časopisy, spolky (SDS), ČSČK (vzdělávání v zahraničí), publikační činnost, sjezdy sester, registrační systém sester, s 2. sv. válkou ukončení všech aktivit, po 2. sv. v. otevírání škol – Vyšší oše. škola 1946 (nedostatek personálu), X nemocniční školy, vzdělávací plán (V. Hendersonová, A. D. Smithová) – změna oše. vzdělávání, kritičky (F. G. Abdellahová), 1923 univerzity Yalská, W. Rescoe, specializační vzdělávání, standardizace výuky oše. (počátky akreditace), Sigma Theta Tau 1929 – vzdělávání, financování výzkumu oše., WHO 1948, Boltonův zákon 1943 – sesterský sbor pro 2. sv. válku (fx 5 let - řeší nedostatek personálu)

Výzkum

Průkopnicemi americké sestry, zaměřen na vzdělávání sester, učitelek ošetrovatelství, výzkum pracovních potřeb a požadavků, klinické zkušenosti studentů, měření studijních výsledků po změně curricula, výzkum postavení sester, jedince. Výzkum komunitního oše. (1. linie sběratelky dat, vedly statistiky)

X v ČSR pomalý rozvoj – 1934 analýzy sesterské práce (kompetence), analýzy vrchních sester (schopnosti podržících) = možné počátky EBN?, výsledky všech výzkumů jednoznačně ukazují na potřebu vzdělávání sester na vysokých školách!

Zdroj: www.kapitola.cz

ČTVRTÁ 04 KAPITOLA

Historická doba

R. 1948 komunistický převrat, Varšavská smlouva, Studená válka, vesmírné závody, vznik ČSSR, Pražské jaro, Černobyl, 1989 Sametová revoluce, ČSFR, rozpad SSSR (konec Studené války), vznik ČR, EU, USA lídr ekonomiky, jaderné zbraně, objev DNA, rozvoj: kardiostimulátory, transplantace, endoskopie, lasery, internet, sociální sítě

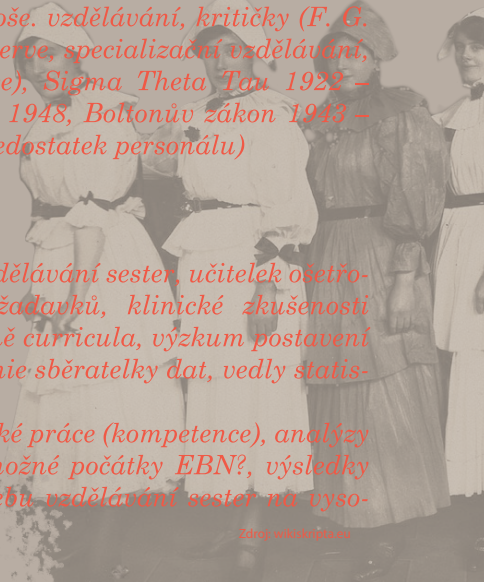
Ošetrovatelství

Diplomované sestry, řeholnice, dobrovolnice, zhroucený zdravotní systém (nedostatek všeho), Čechy – biomedicinský model, nesamostatnost, nový bezplatný socialistický systém zdravotnictví X zahraničí - prudký rozvoj po roce 1948, holismus, samostatnost, edukace, management, výzkum, kritické myšlení, konference a mezinárodní akce, ošetrovatelský proces (metodologie oše.) od roku 1973 součást standardu ANA x 1998 součást koncepce ošetrovatelství České republiky. V současnosti - moderní, samostatná disciplína, kvalifikační vzdělávání (různé kategorie sester), samostatné, holistické, manažerky, zahraniční a multioborová spolupráce

Vzdělávání

ČSSR - kurzy, školy (Vyšší sociální škola 1946), socialismus – zástava rozvoje oše., vznikly Střední zdravotnické školy (zaměřeny na nemoc, nedostatek praxe), 1960 NCO NZO specializace, 1960 FF UK – sestry učitelky (psycho/pedagogika Mgr.), Bc., Mgr. studium od roku 1992 (lékařské a zdravotně sociální fakulty), 1996 Vyšší zdravotní školy, 21. století - zdravotní sestra – zdravotní asistent - praktická sestra, minimální kvalifikace Bc., Dis. 4+1, postgradual (Mgr., CŽV, specializace), mezinárodní spolupráce, časopisy (Profese, Florence, Journal of Nursing), r. 1999 Boloňský proces - kompatibilita vzdělávání, organizace ČSČK, ČSS, ČAS, (Čechy proti USA strašně pozadu – socialismus, bez financí a legislativy) X v zahraničí různé modely vzdělávání, veřejné x soukromé aktivity, Kellog program (M. Tuttleová - poválečný plán ošetrovatelství - rozkvět vzdělávání sester, sebepoznání), zpáva Směrem ke kvalitě oše. od Poradního výboru – do roku 1970 zvýšení počtu sester, stipendií, financování výzkumu.

Zdroj: datajournalism.it

60. -70. léta – přísun mnoha financí (nové školy, sestry), 70. - 80. léta – stáže po USA, Mgr. specializace (anestezie, onkologie, kritické myšlení atd.), před rokem 1970 – nemocniční vzdělávání (již neexistuje), sestry druhé urovně (LNP), první úroveň sester (AND), nejžádanější Bc. studium (BSN), Mgr. specializace (APN), možno i dále Ph.D. atd., zkoušky NCLEX-PN/RN, existence organizací + publikační činnost WENR, NANDA, NIC, NOC, ACENDIO, NINR.

Výzkum

ČSSR nepodporován – součást časopisů, rozvoj výzkumu až se vzdáváním sester na vysokých školách. 1985 výzkum pod NCO NZO, výzkumná centra pod Karlovou Univerzitou, první mezinárodní studie, v současnosti realizace výzkumu na vysokých školách a výzkumných institucích, zaštitěn legislativou českou i mezinárodní. Studenti oš. učení během vysokoškolských programů. Témata – oš. diagnózy v pediatrii, řízení oš., dělba práce, modulový systém vzdělávání atd. X USA – výzkum hodně financován již od roku 1955, výzkumové fakulty (na výzkum), 1964 vzdělávací program produkující jen výzkumnice (stejně jako fakulty antropologie, sociologie), temata – oš. proces, motivace, koncepční modely, role sester, prevence nemocí (V. Hendersonové, D. E. Oremová, I. Kingová atd.). Výzkum se řídí plánem NINR (paliativní péče, chron. nemoci, kvalita života, prevence, psychiatrické oš., zdraví sester), Sigma Repository – uložení sesterských prací (EBN), v Evropě rozvoj výzkumu s vysokoškolským vzdáváním (1991), studie WHO (1977) - O lidských potřebách z 11 zemí Evropy

04

DRUHÁ 02 KAPITOLA

Historická doba

Průmyslová revoluce, rozvoj medicíny (Lister, Semmelweis, Pasteur), války (Napoleonská, Krymská, 1. sv. v.), ženské emancipační hnutí

Ošetrovatelství

Opatrovníci nevěděli, profesionalizace ošetrovatelství F. Nightingale (holismus, hygiena, organizace práce), N. I. Pirogov, M. Seacoleová (rozvoj ošetrovatelství v Americe), diplomované sestry absolventky

Vzdělávání

T. Flidner (diakonky 1836), F. Nightingale (Ošetrovatelská škola 1860, další školy USA (různé zaměření ošetrovatelských škol) + ošetrovatelství i na univerzitách (1909 Kolumbie, Minnesota), Vídeň, spolky – organizace, 1899 ICN, 1896 ANA, Mezinárodní červený kříž, publikační činnost X v Čechách později než ve světě kvůli válce - E. Krásnohorská, K. Světlá, Výrobní ženský spolek 1871, publikační činnost, 1874 Rakousko Uherská škola jen 7 let, pak školení po vlastní ose nemocnic (nemožnost škol kvůli 1. sv. v.), spolky pořádaly kurzy, 1916 Dvouletá státní škola (A. Masaryková + americké sestry), 1903 česká diakonie – A. Kučerová

Výzkum

Odvozen od potřeb ošetrovatelské péče, rozvinula Florence N. (statistika, grafy – publikace v Zápiscích o armádě a nemocnicích) – důsledky oš. péče na zdraví (pozorování), analýzy organizačních nedostatků, hodnocení výuky oboustranné, koncepční humanistický model (environmentální), klade důraz na předávání zkušeností o výzkumu. USA hojně výzkumné aktivity (s rozvojem vzdávání – školy/univerzity) X Čechy žádný výzkum (nebyly školy, navíc válka)